

RAGNHILD BERSTAD:

HVORDAN HVALEN FIKK SIN TRANGE HALS

tekst fritt etter: RUDYARD KIPLING

på bestilling fra "MUSIKKDILLA"

1993

rev. 17/11-93

INSTRUMENTARIUM

CLARINET in $\flat$ (also BASS CLARINET in $\flat$)

PERCUSSION II :
mark tree
tam tam
5 wood blocks
marimba
snare drum
5 tom toms

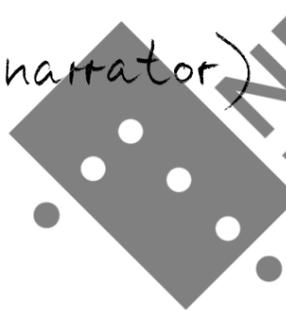
PERCUSSION I :
2 suspended cymbals (medium/large)
large cymbal to be placed on D-timpano
5 temple blocks
2 bongos
2 timbales
gran cassa
G-timpano
D-timpano

VIOLIN

CELLO

VOICE (narrator)

TAPE

This music is copyright protected

SCORE in C

Ragnhild Berstad
17/2 - 93
(revised 17/11 - 93)

HVORDAN HVALEN FIKK SIN TRANGE HALS fritt etter Rudyard Kipling

Det var en gang, min Vakre Venn, en hval i havet som å fisk.

Den åt makrellen og horngjelen, og silden og krillen, og hysen og lysen, og seien og skreien, og håkjerringa og mannen hennes, og blåstålen og den slimete, sleipe ålen. Alle fiskene den fant i havet slukte den. Til slutt var det bare en liten fisk igjen i hele havet, og det var en lur, liten fisk. Den svømte litt bak hvalens høyre øre, for der kunne hvalen ikke ta den. En dag reiste hvalen seg opp og sto på sin hale og sa:

"Jeg er sulten!"

Og den lure, lille fisken sa med en lur, liten stemme:

"Veledle og velvillige hval, har du noensinne spist mannekjøtt?"

"Nei, hvordan smaker det?"

"Godt! Godt, men gnuddret."

"Så hent meg noe!" Hvalen pisket sjøen til skum med halen.

"Litt av gangen er nok", sa den lure, lille fisken. "Hvis du svømmer til femti grader nord og førti grader vest (Dette er trolldom!), vil du finne en skibbrudden sjømann på en flåte, midt i havet, uten mere på seg enn blå bomullsbukser, bukseseler (Du må ikke glemme bukseselene, Vakre Venn!) og en tollekniv. Men det er bare rett og rimelig å advare deg. Det er en grenseløst skarp og oppfinnsom kar."

Så dro hvalen avsted og svømte og svømte så fort den kunne, med luffer og hale, til den kom til femti grader nord og førti grader vest, og på en flåte, midt i havet, uten mere på seg enn blå bomullsbukser, bukseseler (Du må framfor alt huske bukseselene, Vakre Venn!) og en tollekniv, fant den en skibbrudden sjømann, som padlet med tærne i vannet. (Han hadde fått lov av moren sin til det, ellers ville han aldri ha gjort noe slikt, i og med at han var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar.)

Så åpnet hvalen gapet sitt, bakover og bakover og bakover til det nesten rørte halen, og så slukte den den skibbrudne sjømannen, og flåten han satt på, og de blå bomullsbuksene og bukseselene (Som du ikke må glemme!) og tollekniven. Hvalen svelget alt sammen ned i sin varme, mørke matbod, og så smattet den med leppene og snudde seg tre ganger rundt på halen.

Men så snart sjømannen, som var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar, var kommet ned i hvalens varme, mørke matbod, begynte han å hoppe og danse, å svinse og svanse, å daskе og klaskе, å denge og vrenge. Han bet og han slet, og hujet og brølte, og griset og sølte, og han danset halling hvor han ikke skulle ha gjort det. (Har du glemt bukseselene?) Og hvalen syntes det var beklagelig ubehagelig.

Så sa hvalen til den lure, lille fisken: "Denne mannen er meget gnuddret, og dessuten får han meg til å ikke. Hva skal jeg gjøre?"

"Be ham om å komme ut," sa den lure, lille fisken.

Så ropte hvalen ned gjennom sin egen hals til den skibbrudne sjømannen: "Kom ut og te deg som folk. Jeg har fått ikke."

"Nei og etter nei, ikke slik men annerledes. Bring meg til min hjemlige strand og Albions hvite klipper, så skal jeg tenke på det." Og sjømannen begynte å hoppe og danse verre enn verst.

"Du får heller bringe ham hjem," sa den lure, lille fisken til hvalen, "Jeg sa jo at han var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar."

Så svømte hvalen, og svømte og svømte, både med luffer og hale, så fort som den kunne, for å slippe og ikke. Til slutt fikk den øye på sjømannens hjemlige strand og Albions hvite klipper, og den fór halvveis opp på stranden, åpnet gapet sitt høyere og høyere og høyere og sa: "Omsigtning til alle stasjoner på øst-banen," og akkurat da hvalen sa "øst", for sjømannen ut av gapet.

Men, mens hvalen hadde svømt, hadde sjømannen, som virkelig var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar, tatt tollekniven sin og kuttet flåten opp i smale lister. Og dem hadde han bundet sammen med bukseselene (Nå forstår du hvorfor du ikke måtte glemme bukseselene!). Han hadde bundet listene sammen på kryss og tvers, slik at de ble til et gitterverk, med små ruter. Så dro han dette gitteret hardt opp i halsen til hvalen, og der satt det fast. Så deklamerte han et dikt, og hvis du ikke har hørt det før, så var det slik:

Nå lur jeg satt et solid stukkitt

for din ubendige appetitt.

Grunnet gitterets luke

må du slutte å sluke.

For sjømannen var irlender, og de er diktere.

Så steg han ned på stranden og gikk hjem til sin mor, som hadde gitt ham lov til å plaske med tærne i vannet, og giftet seg og levde lykkelig og lenge.

Det gjorde hvalen også, men fra den dag av var det slik, at gitteret i halsen, som hverken kunne hostes opp eller svelges ned, hindret hvalen i å ete annet enn ganske små fisk. Og derfor er det at hvalen i våre dager ikke spiser menn og kvinner og smågutter og småjenter.

Den lure, lille fisken dro og gjemte seg i gjørmen under dørstokken til ekvator. Den var redd for at hvalen var sint på den.

Sjømannen tok tollekniven med seg hjem. De blå bomullsbuksene hadde han på da han steg iland. Men bukseselene ble igjen med gitteret.

Og det er enden på den historien.

EXPLANATION OF SIGNS:

GENERAL:

-repeat initial note(s) several times in an accelerando/ritardando within a total duration of

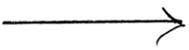
-as fast as possible preferably within a total duration of $\frac{1}{4}$, but the pause can be dropped if necessary

-the bracketed figure to be repeated exactly

-note extender

-gradual transition

-trill continued

-highest pitch possible, lowest pitch possible

-glissando to a definite pitch

-pitch raised by a 1/4-tone

-pitch lowered by a 1/4-tone

-pitch lowered by a 3/4-tone

-subito

-left hand sign from the conductor to a single player

CLARINET:

-"flutterzunge"

PERCUSSION:

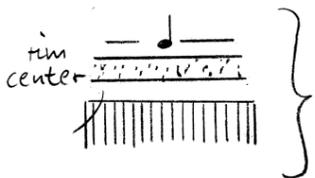
-rapid motion along instrument

-dead stick

f.t

-fingertip, indicates finger-style playing

-use fingers on both hands in rapid movements on the whole drumhead

STRINGS:

SL.B. → NORM. B

-gradual transition from extremely slow bow to normal bow (from "noice" to pitch), not overbowing

-overbowing, i.e. scrape, producing unpitched "noice"

-gradual transition from overbowing to normal bow

to be performed

[A]

CLAR $4/4$
 pp mf

CLAR $4/4$ $\text{♩} = 92$
 mf pp
 ft.

5 TOMT. (PERC. I) pp

VOICE Det var en gang, min Vakre Venn,

1) use fingers on both hands in rapid movements on the whole drumhead

[A] 1) rim center

TOMT. mp p 20" (21")

TIMBAL ft. 6 3 rim cent. mf 20"

VOICE en hval i havet som åt fisk. Den åt makrellen og horngjelen, og silden.

TAPE

VOICE og krillen, og hysen og lysen, og seien og skreien, og håkjerringa og mannen hennes, og blåstålen og den slimete, sleipe ålen.

TAPE

[B]

21" $4/4$ $\text{♩} = 72$

BASS CL. mp mf pp p mp

WOOD BLOCK

TOMTOM mf mf mp

5 TRAPPEL BLOCKS mp

VOICE Alle fiskene den fant i havet slukte den.

TAPE mf f

7

B.C. *mf* *mf* *mp* *mf*

WOODBL. *mp* *mp*

TOMTOM *mf* *mf* *mf*

T. BLOCK *mp* *mp*

TIMP. *mf* *mf* *mf*

VL. *pp* *trp gliss.* *pp*

VC. *pp* *pp*

TAPE

10

B.C. *pp* *p* *mp* *p* *mp*

WOODBL. *mp* *p* *p*

TOMTOM *mf* *mf*

T. BLOCK *mp* *p* *p*

TIMP. (TIMBAL) *mf* *mp* *mp* *p*

VL. *trp* *trp* *trp*

VC. *8va gliss* *8va* *sp 8va*

TAPE

113

WOODBL. VL. VC. VOICE TAPE

8"

Til slutt var det bare en liten fisk igjen i hele havet,

VL. VOICE TAPE

(14")

og det var en lur, liten fisk. Den svømte litt bak hvalens høyre øre, for der kunne hvalen ikke ta den.

VL. VOICE TAPE

14" (ca.)

En dag reiste hvalen seg opp og sto på sin hale og sa: "Jeg er sulten!" Og den lure, lille fisken sa med en lur, liten stemme:

VL. VOICE

"Veledle og velvillige hval, har du noensinne spist mannekjøtt?" "Nei, hvordan smaker det?" "Godt! Godt, men gnudret."

TOY TOM SUSP. CYMBAL (medium large) VC. VOICE

♩ = 56 3 (♩ = 56) 4

mf

pp

Hvalen pisket sjøen til skum med halen.

to tamtam

a.s.p.

17

CLAR

TAM TAM

TIMP.

VL.

VOICE

"Litt av gangen er nok",
sa den lure, lille fisken.

"Hvis du svømmer til femti
grader nord og førti grader vest (Dette er trolldom!), vil du finne

20

CLAR

TAM TAM

TIMP.

VL.

VC.

VOICE

en skibbruddén sjømann på en flåte, midt i havet, uten mere på seg
enn blå bomullsbukser, bukseseler (Du må ikke glemme bukseselene, Vakre Venn!)

23

CLAR

CLAR (perc.)

VL.

VOICE

og en tollekniv. Men det
er bare rett og rimelig å advare deg.
Det er en grenseløst skarp og oppfinnsom kar."

1)rapid motion along instrument

VOICE Så dro hvalen avsted og svømte og svømte så fort den kunne, med luffer og hale, til den kom til femti grader nord og førti grader vest, og på en flåte, midt i havet, uten mere på seg enn blå bomullsbukser,

8va gliss

VL

VC

VOICE bukseseler (Du må framfor alt huske bukseselene, Vakre Venn!) og en tollekniv, fant den en skibbrudnen sjømann, som padlet med tærne i vannet. (Han hadde fått lov av moren sin til det, ellers ville han aldri ha gjort noe slikt, i og med at han var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar.)

126

♩ = 60

B. Ch.

YARIMBA

TIMP.

VC

VOICE

Så åpnet hvalen gapet sitt,

127

♩ = 60

B. Ch.

YAR

TIMP

VL

VC

VOICE

bakover og bakover og bakover til det nesten rørte halen,

7"

SNARE DRUM

SUSP. CYMBL

VL.

VC.

VOICE

og så slukte den den skibbrudne sjømannen, og flåten han satt på, og de blå bomullsbuksene

VL.

VC.

VOICE

og bukseselene (Som du ikke må glemme!) og tollekniven. Hvalen svelget alt sammen ned i sin varme, mørke

matbod, og så smattet den med leppene og snudde seg tre ganger rundt på halen. Men så snart sjømannen, som var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar, var kommet ned i hvalens varme,

CLAR.

2 BONGOS (perc II)

VOICE

mørke matbod, begynte han å hoppe og danse, å svinse og svanse, å daske og klaske, å denge og vrenge. Han

1) gradual transition from normal bow to extremely slow bow (from pitch to "noice"), not overbowing
 2) overbowing, i.e. scrape, producing unpitched "noice"

133

2

CLAR fl. 7

MARIMBA

TOMTOM (large)

GRASSA

Vk. S.p.

Vc Sp.

VOICE

bet og han slet, og hujet og brølte, og griset og sølte,

og han danset halling hvor han ikke skulle ha gjort det. (Har du glemt bukseselene?)

134

CLAR

TEMPLE BLOCK

VOICE

Og hvalen syntes det var beklagelig ubehagelig.

2 0=72
2

138

CLAR

TOMTOM

T. Block

Vk.

Vc

148

3
2

CLAR

Tom Tom

T. Block

Vh.

Vc.

to marimba

mp

5

Sul pont 1) ord

Sul pont ord.

SL.B

NOR.B.

mp

pp

mp

pp

157

MARIMBA

VOICE

3 (2+1) (o = 72)

2 (o = 48)

pp

9

9

9

9

Så sa hvalen til den lure, lille fisken: "Denne mannen er meget gnudret, og dessuten får han meg til å hikke."

164

CLAR

Tom T.

2 BONGOS

2 TIMB.

VOICE

pp

mp

Hva skal jeg gjøre?"

"Be ham om å komme ut," sa den lure, lille fisken.

Så ropte hvalen ned gjennom sin egen hals til den skibbrudne sjømannen: "Kom ut og te deg som folk. Jeg har fått hikke."

"Nei og atter nei, ikke slik men annerledes. Bring meg til min hjemlige strand og Albions hvite klipper, så

[F] o = 72

CLAR

2 BONGOS

2 TIMB.

VOICE

pp

mf

6

6

skal jeg tenke på det." Og sjømannen begynte å hoppe og danse verre enn verst.

"Du får heller bringe ham hjem,"

1) wait for the marimba entrance before finishing

168 $\circ = 48 (d=144)$
 $\frac{3}{2}(2+1)$

CLAR.

YAR.

VOICE sa den lure, lille fisken til hvalen, "jeg sa jo at han var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar."

171 $\frac{2}{2}$ $\frac{3}{2}$

CLAR.

YAR.

T. Block

2 BONGO & TIMB.

VL

VC

177 $\frac{2}{2}$ $\frac{3}{2}$ $\frac{2}{2}$ $\frac{2}{2}$ $\leftarrow \circ = d = 72 \rightarrow$

CLAR.

YAR.

T. Block

Bongos TIMB.

VL

VC

$\circ = \bullet$
 $(\bullet = \bullet)$
 $(\bullet = \bullet)$
 $(\bullet = \bullet)$

1) notes in parenthesis can be replaced by a pause

83

CLAR *to bass clarinet*

TOMT. *ft.*

TIMB. *to cymbal on timp.*

VK. *gliss* *mf* *pp* *SP* *st*

VC. *gliss* *mf* *pp* *SP* *st*

Så svømte hvalen, og svømte og svømte, både med luffer og hale, så fort som den kunne, for å slippe og hikke.

88

B. CLAR

TOMT.

CYMB. on Timp. *center* *pp* *f* *rim* *c*

VK. *ord* *gliss* *p* *80a*

VC. *gliss* *p* *mf* *f* *pp* *mp* *p*

1) large cymbal placed on D-timpano, play on cymbal with brushes, the pitch notated indicates timpano positions

93

MARK TREE (perc. I)

VL.

VC. *80a* *(flage gliss)* *p*

VOICE *til slutt fikk den øye på sjømannens hjemlige strand og Albions hvite klipper, og den før halvveis opp*

på stranden, åpnet gapet sitt høyere og høyere og høyere og sa: "Omstigning til alle stasjoner på øst-banen,"

194) 5♩ = 72
4/4

B.C.
TOMT.
VC.
VOICE

pp
pp
mp

2.

og akkurat da hvalen sa "øst", før sjømannen ut av gapet.

Men, mens hvalen hadde svømt, hadde sjømannen, som virkelig var en grenseløst skarp og oppfinnsom kar, tatt tollekniven sin og kuttet flåten opp i smale lister. Og dem hadde han bundet sammen med bukseselene (Nå forstår du hvorfor du ikke måtte glemme bukseselene!). Han hadde bundet listene sammen på kryss og tvers, slik at de ble til et gitterverk, med små ruter. Så dro han dette gitteret hardt opp i halsen til hvalen, og der satt det fast. Så deklamerte han et dikt, og hvis du ikke har hørt det før, så var det slik:

Nå har jeg satt et solid stakitt
for din ubendige appetitt.

Grunnet gitterets luke
må du slutte å sluke.

For sjømannen var irlender, og de er diktere.

Så steg han ned på stranden og gikk hjem til sin mor, som hadde gitt ham lov til å plaske med tærne i vannet, og giftet seg og levde lykkelig og lenge.

Det gjorde hvalen også, men fra den dag av var det slik, at gitteret i halsen, som hverken kunne hostes opp eller svelges ned, hindret hvalen i å ete annet enn ganske små fisk. Og derfor er det at hvalen i våre dager ikke spiser menn og kvinner og smågutter og småjenter.

Den lure, lille fisken dro og gjemte seg i gjørmene under dørstokken til ekvator. Den var redd for at hvalen var sint på den.

1)dead stick

Sjømannen tok tollekniven med seg hjem. De blå bomullsbuksene hadde han på da han steg iland. Men bukseselene ble igjen med gitteret.

6

$\text{♩} = 60$

Handwritten musical score for measures 6-9. The score includes staves for B.C.L., MARIMBA, TOM TOM, SUSP. CYMB. (medium/large), T. BLOCK, TIMP., VL., VC., VOICE, and TAPE. The music is in 4/4 time with a tempo of 60. It features complex rhythmic patterns, including triplets and syncopation. Dynamics range from *pp* to *mf*. Performance instructions include *to cymbal*, *to t. block*, and *to tom tom*. The vocal line includes lyrics and dynamic markings like *SP* and *ord.*

100

Handwritten musical score for measures 10-13. The score includes staves for B.C.L., MAR., TOM T., SUSP. CYMB., GR. CASSA, VL., VC., and TAPE. The music continues with complex rhythmic patterns and dynamics. Performance instructions include *to tom tom*, *rim*, and *to gran cassa*. The vocal line includes lyrics and dynamic markings like *SP* and *ord.*

1104

(25")

B.C.L.

pp

pp

3

TOTT.

GR. (ASS)

mp

mp

p

p

TAPE

TAPE

25"

dur. 11.30 min

17/2-93

Reginald Berstad

